

# टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

## बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे / जून – २०२३

द्वितीय वर्ष

सत्र – ३

विषय:- मराठ्यांचा इतिहास (शिवकाळ) (HC-302)

दिनांक: ०७/०६/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) (४०)

१. मराठ्यांच्या इतिहासाच्या संदर्भसाधनांचे तीन ढोबळ प्रकार सांगून भौतिक संदर्भ साधनांची माहिती लिहा.
२. मराठा राज्याच्या उदयाची राजकीय, सामाजिक व आर्थिक पार्श्वभूमी स्पष्ट करा.
३. जावळी प्रकरणाची माहिती देऊन त्याचे महत्व विशद करा.
४. इ . स . १६५९ ते १६७४ या काळातील शिवाजीराजे व आदिलशाही यांच्यातील संबंधाचा थोडक्यात आढावा घ्या.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. शिवाजी राजांच्या आग्रा भेटीची कारणे कोणती ? या भेटीचे आणि शिवाजी राजांच्या सुटकेचे वर्णन करा.
२. शिवाजी महाराजांच्या व्यक्तिमत्वाचे व कारकिर्दीचे मूल्यमापन करा.
३. मराठ्यांच्या स्वातंत्र्य लढ्याचे मूल्यमापन करा.
४. भारतीय भाषांतील मराठ्यांच्या इतिहासाच्या लिखित साधनांची माहिती द्या.
५. शिवाजी महाराजांच्या राज्याभिषेकाचे वर्णन करा

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. मराठी राज्याच्या उदयाला कारणीभूत ठरलेले घटक
२. छत्रपती शिवाजी महाराज
३. कर्नाटक मोहीम
४. छत्रपती संभाजी

## Translation in English

### **Sub: History of the Marathas (Royal Period) (HC-302)**

---

**Instructions:** Attempt all questions.

---

**Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)**

1. Write information about physical reference tools by mentioning three broad types of reference tools of Maratha history.
2. Explain the political, social and economic background of the rise of the Maratha state.
3. Explain the importance of Javali case by giving information about it.
4. Briefly review the relationship between Shivaji Raje and Adilshahi from 1659 to 1674 AD.

**Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)**

1. What were the reasons for Shivaji Raja's visit to Agra? Describe this visit and Shivaji Raja's release.
2. Evaluate the personality and career of Shivaji Maharaj.
3. Evaluate the freedom struggle of the Marathas.
4. Give an account of written sources of Maratha history in Indian languages.
5. Describe the coronation of Shivaji Maharaja

**Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)**

1. Factors that led to the rise of the Marathi state
  2. Chhatrapati Shivaji Maharaj
  3. Karnataka campaign
  4. Chhatrapati Sambhaji
-